

Az Újság

MAGYAR KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Felölös szerkesztő és kiadó: Gaál Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Toldi Miklós-tér 15. Telefon 60. Előfizetés egy hónapra helyben 1.80 Pengő, vidékre 2.— Pengő

Most dől el Amerika és Japán beavatkozása

Berlin mondja, hogy az orosz harctér eddigi sikerei nem muló kihatásuak

A Balkán készül a legujabb angol szándék ellen

(w. j.) Minden vonalon döntésre érlelődött a helyzet. Ugy a harctereken, mint a diplomáciai fronton. Ez utóbbi viszonylatban nem lehet kétség, hogy minden ellentétes hír ellenére is Japán nem lehet hűtlen a tengelycélokhoz. Ezt meg kell állapítanunk, mert ismét több olyan hír van fergalomban, amelyek úgy állapítják be Japán legközelebbi szerepét, mint a tengelytől lekapcsolt államét. A Japánnal kapcsolatos hírekből ma mindenesetre egy tény megállapítható. Most dől el, vajon Japán és maga Amerika beavatkozik-e a most folyó nagy küzdelmekbe. Tokió mindenesetre ragaszkodik eddigi álláspontjához és hallani sem akar annak megengedésétől, hogy Amerika Japán vizeken át, Vladivosztokon keresztül benzint szállítson Oroszországnak; viszont Amerika fegyveres közbelépést helyez kilátásba, ha Japán megakadályozná a petrolemszállítást. Tehát nagyon úgy néz ki a helyzet, hogy Amerika beavatkozása most valóban eldől. Ha ez így lesz, egyet mindenesetre meg lehet állapítani; mégpedig azt, ha Amerika be is avatkozik, minden nrejével Japán ellen kell fordulnia. Ebben a helyzetben az angolszász világ továbbfolytatja áskálódásait s újabb nyugtalanságot akar előidézní a Balkánon is.

TÖRÖKORSZÁG nyíltan a tengely mellé áll

Törökország körül fontos tárgyalások folynak. Inonü török államfővel úgy az angol, mint az orosz követ tárgyal, majd utánuk Papen német nagykövet kereste fel a török államfőt. Ez tegnap délelőtt következett be, mégpedig délelőtt fél tizenkettőkor. Papent a török államfő hosszabb kihallgatáson fogadta. Hír érkezik arról is, hogy viszont Törökország berlini követe Hitler kancellárnál járt. Mind e hírek kapcsán egyes lapok azt a megállapítást teszik, hogy Törökország, melyet különben máris szerződések

kötnek Németországhoz, most nyíltan és végérvényesen a tengely mellé áll. A helyzet ugyanis az, hogy kétségtelen, miszerint az angolszász világ ismét azt szeretné, ha a Balkán hadszíntéré alakulna át. Ez a tény Törökországot a tengely mellé állítja. Végleges megállapodásra lehet számítani e tekintetben. Clodius, a délkeleteurópai német nagykövet szeptember 8-án Ankarába utazik s ott új szerződést köt Németország és Törökország között.

BULGÁRIA érzi az új angol szándékot

A bolgár sajtó hangja elárulja, hogy Szófiában teljes tudatában vannak annak, hogy az angolszász világnak újabb szándékai vannak a Balkánnal. Ez alkalommal a bolgár sajtó most megállapítja, hogy ha a németek a tavasszal nem vonulnak be Bulgáriába, az egész Balkán vérfürdővé alakult volna át. Balkán minden állama megállapítja ezt — mondja a szófia sajtó és erélyes hangon fordul Churchill

ellen, aki legutóbbi beszédében, nemcsak Bulgáriát, de Olaszországot, Magyarországot és a többi tengelyállamokat is mind sakálnak nevezte. Churchill szemében — mondja a bolgár sajtó — Magyarország akkor lett sakál, amikor megvalósította nemzeti egységét; Bulgáriát is így aposztrofálta, amikor hozzájutott történelmi területeihez.

Angol felügyelet alá helyezik Perzsiát

Tegnap számunkban jelentettük, hogy Perzsia fegyverszünetet kért Angliától. A teheráni parlament be sem várva a választ, elhatározta a fegyverletételt is, hogy elkerülje a tulerővel szembeni további felesleges vérontást. Most az a helyzet, hogy Perzsia angol és orosz katonai felügyelet alá fog

kerülni. Tokiói hír szerint az új perzsa kormányának egy hét leforgása alatt ki kell utasítania a perzsa területeken lévő német kereskedőket és iparosokat. Jelentéseink beszámolnak még arról is, hogy a fegyverletételle vonatkozó határozatát a perzsa parlament egyhangulag hozta meg.

Ázsiára tolódik a küzdelmek súlypontja

Ma Tokió és Róma állapítja meg, hogy az angol-szász világ félreérthetetlen célja az, hogy ugyanakkor, amikor újabb zavarokat akar kelteni a balkánon, a küzdelmek súlypontját Ázsiára helyezze. Ez a japán-elleni föllépés szándékának bizonyítéka —

írják a japán lapok. A római sajtó viszont megjegyzi, hogy miként eddig mindig, a tengely Ázsiában is meg fogja találni az előle mindig menekülő angol csapatokat. Itt említjük meg, hogy Conoye, a japán miniszterelnök személyes üzenetet küldött Roosevelt-

nek, akivel Japán amerikai nagykövete Roszszabban tárgyalt. Roosevelt ugyancsak írásban fog válaszolni Japánnak. Miközben ez az üzenetváltás történik, a japán sajtó hangsúlyozza, hogy az összetűzés elkerülhetetlennek látszik, mert Japán nem mondhat le az ázsiai népek jogainak megszerzéséről. A kommunista Kína miniszterei tegnap minisztertanácsban állapították meg, hogy most dől el az, hogy Ázsia békéhez jut-e, vagy pedig egész területén fellángol a háború.

Elhalasztották a moszkvai értekezletet

Róma közli, hogy Oroszország komoly helyzete miatt Amerika kívánságára elhalasztották a moszkvai értekezletet, melynek célja az lett volna, hogy megbeszéljék az angolszász világ és Oroszország gyakorlati együttműködését. Az értekezlet elhalasztásának híre Londonban nagy riadalmat kelt s az elhalasztás hírével kapcsolatban több újság ma ismét azt írja, a végén mégis csak kiderül, hogy Amerika Angliát is vízbe fogja ejteni. Az értekezlet elhalasztását a nemzetközi sajtó egyhangulag Oroszország komoly stratégiai helyzetében látja. Erről Berlin azt mondja, hogy az eddigi elért nagy sikerek nagy kihatással lesznek a küzdelmek további sorsára, mert a szovjet helyzete a keleti front minden szakaszán komoly és a közeljövőben még komolyabbá fog válni. Oroszország máris olyanakkal tekinthető, mint amely három részre van szakítva. A szentpétervár-moszkvai vasutvonal elszakításával ugyanis a Kola félsziget s általában az orosz jegestengeri vidék teljesen leszakadt az orosz óriás testéről. A gomeli harcok rövidesen olyan irányba terelődnek, hogy az ukrainai vidék egész a Kaukázusig leszakad Oroszországtól. Különben is mondja a német sajtó, az ukrainai sikerek folytán Oroszország nemcsak itteni iparvidékét veszítette el, de az ukrán területek elfoglalásával elesett országa ellátó területétől is.

Ehenhálnak a franciaszómáliak

Tudvalevő, hogy Anglia hónapokkal ezelőtt blokád alá helyezte az abessziniaelöltti francia Szomáliát, mert annak lakossága nem volt hajlandó csatlakozni a degaullistákhoz. Most a francia szómáliai hatóságok statisztikát közölnek a gyarmat lakosságának halandóságáról. E szerint a blokád következtében augusztus első felében 15 százalékkal nagyobb a halandósági arányszám, mint rendes körülmények között

A kazakisztáni éhinség Egy szemtanu megrázó élményei

A német Hans Meier, mint az állati bőrök feldolgozásának szakértője, 1933-ban orosz alkalmazásban állott és ebben a minőségben hivatalos kiküldetésben beutazta a rettenetes éhinségtől sújtott Kazakisztán tartományt. Az ő élményeiből közöljük a következő részleteket.

1933-ban történt, egy pompás őszi napon. Vonaton ültem. Utirány Alma-Ata, az önálló Kazakisztán szovjetköztársaság fővárosa (170 kilométernyire északra a kínai-turkesztán határtól). Tudvalevő, hogy Kazakisztán a Bajkál-tó nyugati oldalán fekszik, a kietlen Bedpak-Dala puszta határára. Lakossága szinte kizárólag kazakokból áll. Utazásom célja valami olyasmí volt, ami sehol máshol nem képzelhető el, csak Szovjetországban. Ilyen megbízást csak a sztaliní birodalom bürokratizmusa agyalhat ki. Felsőbb utasításra meg kellett győződnöm, hogy

megfelel-e az igazságnak a csinszki kerület állatbőr-összegyűjtő szervezetének jelentése, mely szerint a lakosság a szarvasmarhák és juhok bőrét megveszi, ahelyett, hogy beszolgáltatná.

Mér a közbeeső állomásokon is megrendítő képek fogadtak. Ezeket az apró állomásokat, amelyek mintha a beláthatatlan pusztaságból nőttek volna ki, a borzalmasan lerongyolódott kazakok egész seregei árasztották el. Ruházatuk teveszőrű ruhák rongyaiból, vagy egykori birka-prémek maradványaiból állt. Az egymástáposó tömeg ordítva rohamozta meg az egyébként is a szó szoros értelmében pattanásig zsúfolt kocsikat. A legtöbbjüknek még csak jegyük sem volt és a vonatkísérő személyzet jól itányzott rugásokkal igyekezett őket a vonattól távoltartani, vagy pedig a szögescsizmát kézbe fogva vágott a lépcsőkhöz közelítők arcába, nem törődve azzal, hogy akár töpörödött öreg, akár asszonyok is voltak.

Emberek versenyé a sivatagban a pusztai farkasokkal

A szerencsétlenek valamikor, mielőtt még a »világ kommunista alapon való telepítésének« jelszavával ki nem üldözték őket évszázados otthonukból, a félnomádok békés, gondtalan életét éltek. Most azonban száz kilométerekről is a vasút felé özönlenek. Az egész puszta mozgásban volt. Akinek csak ereje volt még a mozgásra, megindult az ismeretlen felé, menekült az éhinség elől. Az öregek és gyermekek már alig vonszolták magukat. A kisdötek holttesteinek ezrei borították az egykor megélhetést adó pusztát. Csontjaikon a nomád állattenyésztők örök ellenségei a pusztai farkasok marakodtak. De ebben az életért folyó adás küzdelemben a farkasoknak is akadtak vetélytársai, Nem szívesen említi az ember ilyesmit, de tény, hogy voltak emberek, valamikor embernek számító emberi vadak, akik embertársaik holttestein csillapították állati éhinségüket.

Kazakisztán éhinségtől meglátogatott vidékein csak nagyon kevés bennszülött menekült meg az éhhalál elől. Még ha sikerült is valamivel jobb helyzetben lévő városokat elérni, ez még egyáltalán nem jelentette, hogy most már révbejutottak. Sokan közülük a kórházak küszöbéig vonszolták magukat és ott haltak meg. Segítségért itt sem kaphattak, mert az orvosok maguk is alig álltak a lábukon. Az éhség őket sem kímélte meg. De különben is csak a legprimitív orvosi eszközök állottak rendelkezésükre. Kenyerük, az egyetlen orvosság, amellyel ezeket az embereket megmenthették volna, a kórházaknak sem volt.

Akik „fukarságból” haltak éhen

Rendkívül jellemző, hogy Kazakisztán bolsevista mindenhatóival mivel próbálták ezeket a borzalmakat mentesíteni. Szerintük a steppelakók tragédiájának csupán saját kapzsiságuk volt az oka. Állítólag ruhájukba bevarrva a rubelek ezreit hordták magukkal, azonban inkább meghaltak, mintsem hogy a kenyérrel »zsufolásig telt« bazároknak vásároltak volna. A magam részéről egyetlen alkalommal sem láttam még egy fia rubelt sem náluk.

Ellenben igenis jól megfigyeltem a bazárok előtt ácsorgó »fukar« kazakok arcát. Sohasem felejttem el azt az arckifejezést, amellyel a kenyérárusok kenyérére rámeredtek. A marcangoló éhség ott ült szemükben és nem fér kétség hozzá, mindenüket odaadták volna egyetlen darabka kenyérért.

A város egyetlen bazárának bejáratában vendégfogadó állott. Felirata: »Csajhana« és »Ashana« meleg ételt és teát ígért. A vendégfogadó a rokkant-szövetség tulajdona volt. Az egyetlen hely, ahol valamit kapni lehetett, amit megközelítőleg ételnek lehetett volna nevezni, ám ezt is csak a rokkant-szövetség központi irodájának külön engedélyével. Vödökben azonban nem volt hiány.

Türelmetlenek a hullalegyek

A novotrojzkojei bazárban láttam a következő döbbenetes képet. A sivatagból bevándorolt emberek csoportja egy félig összedült deszkakunyhóban — valamikor talán tarka szőnyegeket árulhattak itt — húzódott meg és várta a véget. A kövér zöld hullalegyek azonban ezt sem akarták meg-

várni. Beleszívták magukat a mozdulni sem tudó szerencsétlenek szemébe, rátelepedtek ajkukra és a még élőkön megkezdtek borzalmas lakomájukat.

Novotrojzkojében küldetésemet befejezve sietve igyekeztem távozni a szörnyűségek színhelyéről. A rettenetes jelenetek még az állomásra is elkísértek. Az állomásra menet két társzeker jött velem szemben, ruhátlan halottakkal megrakva. A legyekből belepett, megüvegesedett szemű halottak látványa azóta is kísért álmaimban. A társzekereket kísérő embereknek a vasutasok utána kiáltották, hogy még legalább két társzekerre van szükségük, mert az állomás barakjai telve vannak hullakkal.

Utána jártam, hogy miért éppen itt halt meg oly sok ember. Kérdezősködéseimre azt a választ kaptam, hogy ezek a halottak »elővigyázatlanságuk« áldozatai. A hihetetlen állapotokat leplező nagyszabású csatorna-, ut- és gyárépítési munkálatok végzésére a szovjetnek a munkaerők hatalmas tömegeire volt szüksége. A toborzó-irodáknak azonban csak ritkán jelentkeztek önkéntesen munkások. A kazakisztáni toborzóirodáknak azonban meg volt az eszközük a munkátlanok becsalogatására. Azoknak, akik a Bajkál-tó melletti közmunkákra jelentkeznek és az odainduló vonatokba beszállnak, fejüként négy kiló kenyeret ígértek. Akik azelőtt semmi áron sem voltak kaphatók erre a »munkára«, most sietve ragadták meg az alkalmat, melyben életbenmaradásuk egyetlen lehetőségét látták. A régnemlátott kenyeret, mely frissen került ki a pékektől, az éhségtől alig távolgató emberek a szó soros értelmében azon nyomba felfalták és néhány óra múlva borzalmas kinok között meghaltak. A toborzók mindezzel nem sokat törődtek és még annyi fáradságot sem vettek maguknak, hogy a nyomorultakat felvilágosítsák. Tudták, hogy helyükre százával jönnek az új jelentkezők. Ha a felszerződött munkások egy ötöde életben maradt, még mindig elegendő jutottak el a Bajkál-tóhoz.

Hétfőtől kezdve már félárban utazhatnak Budapestre az Őszi Vásár látogatói

A városligeti Iparcsarnok előtt pavilon sor épült az idei Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásár hatalmasra növekedett kiállítási anyaga befogadására. Még most, ugyiszlóván a legutolsó percben is bővült a kiállítási rész, még pedig olyan anyaggal, amely kétségkívül országos érdeklődést kelt majd. Az utazási igazolványokat már ország-szerte árusítják. Akinek ilyen igazolványa van, az már hétfőn, szeptember

1-ének 0 órájától utazhat félárban Budapestre, úgy azonban, hogy oda legkésőbb szeptember 15-én déli 12 óráig meg kell érkeznie. A visszautra a kedvezmény Budapestre indulva szeptember 4-én déli 12 órától érvényes és szeptember 20-ig tart akként, hogy 20-án 24 óráig meg kell érkezni a kiindulási állomásra. A vásár szeptember 4-én nyílik meg és 15-én este 7 órakor zárul.

Fagyalt-délutánokat rendez a Katolikus Leány-klub

Nagy örömet keltett a szalontai fiatal-ság körében az a hír, hogy a »Katolikus Leány-klub« az olyan jól sikerült táncos teák mintájára, táncos fagyalt-délután rendez, amelyre kedves meglepetéseket készít elő. Fagyalttról és süteményről a háziasszonyok dr. Bóka-Papp Ernőné, Dobay Jánosné, dr. Kuch Béláné, dr. Székely Miklósné, Öváry Árpádné, Bacsinszky Flóra, Wagner Anci, Vigh Sándorné és Széles Margit gondoskodnak.

Eladó a Vénkertben 1195 □-öl

S Z Ö L L Ő

terméssel együtt. Egy családnak biztos megélhetést biztosít

Ért. Tóth városi pénztárnoknál.

Rádióműsor

Szombat, augusztus 30.

BUDAPEST I.

6.40 Ébresztő. Torna. 7 Hírek. Közlemények. Étrend. Zene. 10 Hírek. 10.20 Előadás. 10.45 Felolvasás. 12 Himnusz. 12.10 Szalonzenekar. 12.40 Hírek. 1.30 Hanglamezek. 2.30 Hírek. 3 Árfolyamhírek, piaci- és élelmiszerárak. 3.20 Szórakoztató zene. 5.50 Rádióposta. 6.15 Honvéd fuvószenekar. 7 Hírek magyar, német és román nyelven. 7.20 »Inneen-onnan.« Hangképek. 8 »Hírök Árpád.« Elbeszélés. 8.20 Magyar nóták cigányzenekísérettel. 9 »Ma egy éve.« Előadás. 9.20 »A Királyhágón.« Hangfelvétel. 9.40 Hírek. 10.10 Rádió Zenekara. 11 Hírek. 11.25 Hanglamezek. 12 Hírek.

Apróhirdetése gyorsan eredményt hoz a »Nagyszalontai Az Újság«-ban.

A HŐMÉRSÉKLET
reggel 7 órakor 14, délnél 26 fok volt



A magyar iparpolitika

A világon végigszántó vihar és ennek minden országot, tehát bennünket is mélyen érintő következményei kétségbevonhatatlanul bebizonyították, hogy a magyar ipar fejlődésének nemcsak közgazdasági és szociális, hanem honvédelmi szempontból is elsőrendű jelentősége van. Eppen ezért az egész magyar közvélemény helyesléssel és örömmel nézi a kormány iparfejlesztő politikáját. A jelenlegi viszonyok között az ipari politika legnagyobb gondja a nyersanyagkérdés. A felmerült hiányokat a kormány részben takarékoskodással, a készletek méltányos szétosztásával, részben új hazai nyersanyag feltárásával, részben pedig műanyagok gyártásával pótolja. A kormány figyelme azonban nemcsak a nyersanyaggazdálkodásra terjed ki, hanem a gyárilpar továbbfejlesztésére is. Meglévő gyáraink továbbfejlesztésén kívül újak is épülnek: alumíniumgyár, műrost- és műselyemgyár, műgumigyár máris építés alatt van, hogy erősítse az ország önellátását. A kézművesipar érdekében egyrészt messzemenő anyagi támogatást nyújtottak, másrészt alkalmas intézkedésekkel a kisiparosok képzettségét, versenyképességét, boldogulási lehetőségeit igyekeztek alátámasztani. Mindezek mellett változatlanul tovább fejlődik a szociális vonal: az igazi munkásság védelme s a közeljövő tervei közé tartozik a munkaközvetítés államosítása, munkakamara felállítása és a munkás családirház-akció előmozdítása. A világ véres vajudásaiban ezernyi nehézségek közepette is épül, fejlődik a jobb magyar élet, hogy az új Európában erős legyen az a nemzet, amelynek továbbra is helyt kell állani a Duna medencéjében.

— **Meghívó.** A Római Katolikus Leányklub szeretettel meghívja a táncot kedvelő ifjúságot a folyó hó 31-én délután 5 órakor, a Vigadó nagytermében tartandó táncos foglalt délutánjára. A zenét Boros Bandi és zenekara szolgáltatja. Belépődíj és foglalt ára személyenként 1 pengő. A tiszta bevétel jótékony célt szolgál. Rendezőség.

— **A haza és család boldogulása a takarékoságon épül fel.** Minden megtakarítható filléretet tedd el az „Önsegélyező Hitelszövetkezet” most induló hetibetétes társulatába, Horthy Miklós-út 14. szám — a Gazdakörrel szemben. Beiratkozni lehet minden csütörtök, péntek és szombaton.

— **A Dalárda ma pénteken este fél 9 órakor úgy a vegyes-, mint a férfikkal próbát tart.** Karnagy.

— **Királyhelmeceen gyilkolt a villám.** Királyhelmece község felett hatalmas mennydörgés és villámlás közepette nagy zivatar vonult végig. A zivatar a határban találta B. Kokott János és fia királyhelmecei lakosokat, akik az ut mentén telefonvezeték mellett fűvet kaszáltak. Kokott János a kaszálást abbahagyva álló helyzetben kaszáját élesítette, amikor a feje felett a telefonhuzalba a villám belecsapott. A villámcsapás egyik ága a kaszába ugrott át, onnan Kokott Jánosba, akit pillanatok alatt megölt, összeégetett. A tőle pár lépésre álló fiának az ijedségen kívül más baja nem történt.

322 hősihalottja van Szalontának

Több héttel ezelőtt már hírt adta a „Nagyszalontai Az Ujság”, hogy a negyedszázaddal ezelőtti világháborúban hősi halált halt nagyszalontaiak emlékének hősi emlékművet állítanak fel. Az emlékművet valahol a város belterületén — minden bizonnyal a Toldi Miklós-téren, vagy a Horthy Miklós- és a Gömbös Gyula-ut kiinduló pontján, az Ipartestület előtt fogják felállítani.

Az emlékmű felállításával kapcsolatban a polgármester annakidején elrendelte, hogy írják össze az elesett hősök névsorát. Ezt a munkát most az anyakönyvi hivatal befejezte. Eszerint Nagyszalonta városának a múlt világháborúból 322 hősihalottja van. Az

első ilyen hősihalottat 1915. január 29-én jegyezték be a szalontai halotti anyakönyvbe. Az elsőnek bejegyzett hősihalott elhalálozási napja 1914. augusztus 18-a volt. Volt, aki még ezelőtt elesett a harctéren, de viszont elhalálozásáról csak később értesítették az anyakönyvi hivatalt. A legutolsó bejegyzés egy évvel ezelőtt, 1940. augusztus 30-án történt. Ezt a bejegyzés, holtanyilváltás alapján rendelték el.

Az anyakönyvi hivatalban eddig bejegyzett 322 hősihalotton kívül még több hősihalottja is volt a városnak, ezek holtanyilváltása azonban eddig még nem történt meg.

Nagyszabású munkáscsaládirház építésiakció készül

A Bárdossy-kormány négy hónapos szociális munkabér-politikája

A rendkívüli gazdasági viszonyok mind jobban megnehezítik a kormány munkáját, mégis azt látjuk, hogy például az ipari munkásság helyzetének javítása terén a négy hónap óta működő Bárdossy-kormány tovább folytatja szociális és megértő tevékenységét. Így például a legkisebb munkabérek megállapításánál összesen 15 százalékos pótlékot írt elő, amit a munkásság úgy a tényleges, mint a megállapított legkisebb bérek után is kézhez kap. A gyermeknevelési pótlékot a visszacsatolt keleti és erdélyi területen 1940. szeptemberével, Délvidéken pedig 1941. május elsejével terjesztették ki. Az elmúlt évben kerekén 19 millió pengőt fizettek ki gyermeknevelési pótlék címen. Kerekén 400 ezer munkás és fizetési szabadsággal kapcsolatos 50 százalékos vasúti kedvezményt. Előkészítette a kormány a munkaközvetítés államosítását. Már megtörtént a döntés a felépítendő munkaközvetítő székhez tervpályázatairól, folyamatban van a személyzet kiegészítése és átképzése és elkészült a munkaközvetítésre vonatkozó törvényjavaslat. A kormány már 1939-ben kötelezővé tette a tömeges munkáselbocsátások bejelentését. Az utolsó esztendőben a vállalatok mintegy 25

ezer munkás elbocsátását jelentették be és ezeknek tekintélyes részét az iparügyi minisztérium közbelépésére visszatartották. Megtörténtek az előkészítő intézkedések az országos munkaügyi felügyelőség megszervezésére és a megfelelő személyzet kiválasztására már folyamatban van. Elkészült az ipari és bányászati munkakamarákra vonatkozó törvényjavaslat, amely a magyar munkásságnak ugynevezett munkakörményét fog adni. Kidolgozta az iparügyi minisztérium egy nagyszabású munkáscsaládirházépítési akció tervét. Ennek keretében egyrészt a nagy ipari központokban segítően elő a magánvállalatok lakásépítő tevékenységét s ezért igen tekintélyes, az építési költségnek esetleg 70 százalékat is kitevő kölcsönt biztosítanak. Másrészt lehetővé kívánja tenni a kormány, hogy a munkások önállóan is építkezhesse- nek és ezért egyes munkásoknak is szándékában áll jelentékeny kölcsönt juttatni. A munkás családirház építési akció megoldásának műszaki és pénzügyi részleteit az iparügyi minisztériumban működő Lakásépítési Állandó Bizottság tárgyalja le úgy a minisztériumokkal, mint az érdekeltekkel.

Nagyvásárok

Mezőtur megyei város nyári országos állat- és kirakodó vásárját szeptember 1-én, — hétfőn — tartják meg. Vészmentes helyről, szabályszerűen megirányított marhalevéllel mindenféle állat felhajtható. Iparosok, kereskedők iparigazolványukat magukkal hozni és kívánatra felmutatni tartoznak. Az 1939. évi IV. t. c. hatálya alá tartozó zsidó kereskedők nem pakolhatnak ki és nem árusíthatnak.

Köröstarcsa községben a legközelebbi országos vásár a következő napokon lesz: Szeptember 1-én, hétfőn állatvásár, szeptember 2-án, kedden kirakodóvásár. A vásárra menő kereskedők és iparosok tartoznak igazolványukat magukkal vinni. Az 1939. évi IV. t. c. hatálya alá tartozó zsidó kereskedők a vásár területéről, mint kereskedők ki vannak tiltva, a vásáron ki nem pakolhatnak, semmit sem vásárolhatnak és semmit sem árusíthatnak, illetve el nem adhatnak. Az igazoltatásokra való tekintettel az 1939. évi IV. t. c. hatálya alá nem tartozó zsidók a tanúsítványt, vagy a községi előjáróság erre vonatkozó igazolását vigyék magukkal. Az állatvásárra szabályszerű marhalevéllel mindenféle állat felhajtható. Minden sertésről és juhról azonban külön-külön marhalevél állítandó ki.

Nyomatott a kiadótulajdonos,
Gaál Sándor könyvnyomdájában,
Nagyszalontán Toldi-tér 15. sz. alatt.
Telefon: 60.

Értesítés

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű gazdaközönséget, hogy a Hitler Adolf-ut 2. sz. alatt (a volt Farkas-terményes üzlethelyiségében)

gabona kereskedést nyitottam

Búzát, terményt- és magokat minden mennyiségben vásárolok. A terményre előleget folyósítok.

Szíves pártfogást kér, tisztelettel:

Nagy Sándor

a Magyar Gabona kereskedelmi R.-T. megbízottja, mint Hombár főbizományos.

Vizsgálati fogságba helyeztek egy szalontai adóhivatali tisztviselőt

A váradai ügyészség tegnap közokirat hamisításért letartóztatott egy mindenki által jól ismert szalontai adóhivatali tisztviselőt. Szolnok Jenő a váradai törvényszék előadója H. V. ellen már el is készítette a vádiratot, amelyet Porkoláb Károly ügyész alá is írt. A szalontai pénzügyi díjok vizsgálati fogságát ezzel egyidejűleg elrendelték.

A feltűnő adóvisszaélés, amely napok óta foglalkoztatja a helyi társadalmat, mind- ezideig a konkrétumok, illetve hivatalos nyilatkozatok hiányában csak találgatásokra és felelőtlenül elhangzó szóbeszédre szorítkozhattak csak.

AKIT KETTEN SZERETTEK

Kisregény

Írta: HERMANN GÉZA

— 21 —

— Nagyságos Asszonyom! Tévedett, ha azt hiszi, hogy kegyetlen volt hozzám! Egy balga fiatallembert beteges ideáiból ki-gyógyítani nem kegyetlenség, hanem a női gyöngédségnek a legszebb humánus tényle, a miért az illető halálával tartozik!... Hálásan köszönöm én is s így nincs mit megbocsájtanom!... Igen sajnálom, hogy lelki nyug-hatatlanságot okoztam önnek; bocsásson meg s nézze el hibámat, a miért ugyanis meg-lakoltam! Kézcsókkal: Köhalmi Endre.

És levelével visszaküldte a szépasszony levelét is, tehát a multból csakugyan nem tart meg és nem hoz át semmit!...

— És most Isten veled örökre szép-asszony!... Hogy a tüzzel játszva, meg is égetett: számlak!...

Pedig nem jó előre elbucsuzni egy szépasszonytól sem, mert könnyen megesik, hogy a szeszélyes végzet csak azért is ke-resztezi utjait!...

VI.

Az aratók vig danája is elhangzott a délibákos rónaságon, a buzakeresztek hosszú sora is kiszikkadt a puszták, csöndjét a gőz-gépek bugása váltotta föl.

Köhalmi Bandit hetek óta nem látták ezer holdas birtokán kívül; nem ment a vá-rosha, nem látogatta ösmerőseit, őt sem há-borgatta senki. A testettedző, lelket vidító mezei munkában lelte örömet, mint mindenik jó gazda. Lesütötte a forró nyári nap s há-ragossá tette a pirt arcán... Ha ő nem is várt senkit, de őt várta az akácós-jege-nyés fasornál a piros kendős kislány. Most nem szedett csokorba virágot, mert kis szívének örömvirágait hervasztotta a bánat, hanem oda dőlt karcsu termetével a sudár jegenyefának s nézte-nézte a letarolt utakat s ki-gyózó utakat!... És ahogy föltűnt a szem-batáron az ösmert lovas, kigyult a leányarc s a borongós azuros égen fölpirkadt a szív hajnala!

A lovas mindég erre jött, ha utja nem is erre vitt; még a lova is tudta már, hogy első állomása a piros kendős leány s gazdája helyett ezt kereste az is, s ha észrevette, szügyébe vágta fejét, neki iramodott, hogy megelőzze lovagjának oda röp-pent gondolatát.

Hetek óta találkoznak nap-nap után: egyik sem marad el, egyik sem unta meg! Az ifju ahogy leugrik lováról, a kantárszárát fölteszi a nyeregkapára, s az az okos állat el sem fut, hanem neki kezd füvet szemelni az árokpartjáról. Gazdája meg oda megy a leányhoz, azelőtt előbb beszélt s csak azután csókolt, ... de most már ez is megfordítva járja, előbb csókolt s csak azután szól, de ezt is oly fukaron adja, mintha adót vetnének utána!

— Édes drága kincsem!

A leány meg két kezével megfogja barna arcát s megcsókolja jobbról, meg-ismétli balról s csak ennyit felel:

— En boldogságom, füstös képű cigá-nyom! nekem így is szép vagy, mert csak az enyém vagy!

— Tied vagyok drágám, de busit, hogy itt hagysz s fürdőni mentek!...

(folytatjuk)

Tisztelettel értesitem Nagyszalontai és vidéke közönségét, hogy

a mezőgyaraki gyógyfürdőt megnyitottam.

A fürdő épülete és kádjai teljesen át vannak alakítva és így a legké-nyesebb igényeket is kielégítik. Hideg és meleg ételek, italok, cigányzene Szíves pártfogást kér, tisztelettel;

Domján István tulajdonos

A dohánytermelők érdekében fokozni kell a termést

A Dohányjövedék részben termelő-területek megnagyobbítása, részben a többtermelés érdekében több irányban is messzemenően támogatja a dohány-termelő gazdákat.

Az évi összegeket felemelte, kamat-

mentes kölcsönöket folyósított s akik az eddigénél 25 százaléknál nagyobb területen termelnek 5 százalékos ár-pótlékot haptak. Bevezették a kisterme-lőknél is a virginai dohány termelését.

A sertésvész miatt lezárták a mai állatvásár kocafrontját

Az utóbbi időben súlyos sertésvész ütötte fel fejét a város közvetlen közelében fekvő Kötégánban.

Minthogy így mindazok a piacok ve-szélyezetté váltak, amelyre a volt trianoni határállomás gazdái állataikat feihajítják — a vármegye elrendelte a felhajtási zárlatot.

Az erről szóló rendelet tegnap az esti órákban érkezett csak Szalontára s így a mai állatvásárt a disznó-fronton már nem is tartották meg.

A hirtelen jött sertés-zár, minthogy ár-ról a gazdatársadalom már nem értesülhe-

tett, sok zavart és méltatlankodást keltett.

Az eladók és vásárlók ugyanis állatai-kat kihajtották már a vásártérre s így a piacot, vélemények szerint, meg lehetett volna azért tartani, mert hisz az esetleges fertőzés így is megtörténhetett.

Mint érdekességet említjük meg, hogy munkatársunk amidőn 9 órakor érdeklődött az illetékeseknél, sem a piaci ügyek veze-tője, sem pedig a járatkezeléssel megbízott tisztviselő, az állatorvos távollétében, hivata-losan még mit sem tudott az egész szankcio-nális sertés rendelkezésről.

Szerkesztői üzenetek

MINDEN HÁJJAL MEGKENT. Jeligét nem adott, ezért mi e szavak alatt válaszo-lunk, mert így biztosan ráakad szavainkra. Hozzánk intézett leveléből! ugyanis kitűnik, hogy e szavak ugyancsak megbántották. „Aligha fe-lejtem el ezeket halálom napjáig” — írja Ön nekünk. Legfeljebb majd akkor — biztosítjuk mi Önt —, ha Önnel szemben igazuk lesz e szavaknak. Ekkor mosolyogni fog rajtuk s elfelejti még azt a „kislányt” is, aki azokat Önnel mondta. Legjobban tenné, ha máris erre törekedne. Nevezetesen kár annyira el-buslakodnia azért a kislányért, aki Önnel ilyet mond. Kár, kár, kár! Mert csak kérdezze meg tőle, tudhatja-e ő ezt magáról, ha ő maga nem lenne olyan...

PIACI HELYPÉNZ. Panaszos-sorait át-adtuk az illetékes hatóságnak. Hogy lehetsé-ges-e az árunak az utcán való tartása, az majd így rövidesen eldől.

SORREND. Kérdése enyhén szólva meg-lepő. Be kell vallanunk Önnel, hogy az egye-sületek kommunikációi fölött nem gyakorolunk cenzurát és az általuk velünk közölt nevek sorrendjét sem változtatjuk meg. A rangokat sem előre, sem hátra nem rakjuk s a „sze-replőket” nem csoportosítjuk. Születési évszám szerint s neveiket mégcsak abc-sorrendbe se szedjük. Ugy hagyjuk azokat, abban a sor-rendben, ahogy azokat velünk közlik... még pedig abban a reményben, hogy a jövőben a nevek sorrendje miatt ön is békét hagy nekünk...

VÁROSI TISZTVISELŐ. Minden cikkért a szerző felelős; pláne akkor, ha az alá van írva. Szíveskedjék közölni velünk higgadt vé-leményt s annak nagyon szívesen helyt adunk. Ha azonban ír, egyet ne feledjen el; még-pedig azt, hogy amint egy magyar újság cél-kitűzése nem lehet a hatóságok támadása, úgy a hatóságok sem tiporhatják le a sajtót; nem pedig éppen azt, melynek olyan mun-katársai vannak, akik negyedszázad óta küz-denek a hatóságoknak kijáró tiszteletadásért. A nép megbecsülésének hirdetésével és gya-gyorlásával minden hatóság megszerzi és él-vezi is a neki kijáró tiszteletet. Ezen egy új-ság cikk nem csorbit akkor, ha véletlenül egy-két magáról megfélelkezett tisztviselő miatt a kérdésről általánosságban beszél. Aki emiatt a sajtónak támad, nem tudjuk elképzelni, hogy a közönséget is kíméli. Ezt mondjuk Önnel, mégpedig itt a nyilvánosság előtt, mert név-telenül hozzánk intézett levelére mégis csak válaszolnunk kell, azzal a hozzáadással, hogy

amennyire mi ismerjük Szalontai város tiszt-viselőit, tudjuk, hogy Ön az egyedüli, akire a „Nagyszalontai az Újság” szerdai számában közölt nyíltlevelé vádjai érvényesek lehetnek. Az a tisztviselő, akire ez nem vonatkozik, el-birja az olyan általánosítást, mely azt mondta, hogy „egyes tisztviselők magatartásával baj van.” Az ilyen tisztviselőt a közönség ismeri, a többi becsüli. Ezzel viszont a közönség tar-tozik is a tisztviselőnek s ha van, aki enél-kül lép egy tisztviselő elé, bizony a tisztviselő sohasem lehet elég „goromba” az ilyennel.

— AGYVÉRZÉSREHAJLAMOSIDŐSEBB EMBEREKNEK, akiknél igen fontos, hogy erőlködés nélkül mindennap könnyű bélürü-lésük legyen, a természetes „FERENCJÓZSEF” keserűvíz — reggel éhgyomorral egy kis po-hárral bevéve — gyakran a lehető legjobb szolgálatot teszi. Kérdezze meg orvosát!

**Szombat este
hurka és kolbász
vacsora**

**Bonczosnál,
Mussolini-ut 52. szám**

Alig néhány nap még

és indul az új piculis a régi Hitelszövetke-zetnél a Rozvány házban. Siessen mielőbb könyvecskét váltani. Ottan még negyven év óta senkinek egy fillérje sem vészett el. A pénze biztosan és folytonosan növekedni fog. Kölcsönt már az indulásnál lehet jegyeztetni. Az első befizetési nap szeptember 2. délelőtt kezdődik.

Apróhirdetések

Fiu- és leány-gimnáziumi, ugyszintén elemi iskolai használt tankönyveket veszek. Székely-könyvesbolt. 9—0

Ablak rolettákat Orbán Károly textil-kereskedőnél, Toldi-utca 6. vásároljon. 15—0

Arany, ezüst ékszereket, törött aranyat veszek, becserélek Orendi Lajos ékszerész. Hitler Adolf-u. 5. 73—0

Egy mindenféle leány azonnal felvétetik. Munkácsi-utca 41. 2—3

Eladó 35 darab birka. Horgaséri-dűlő 4. sz. 1—2

Eladó egy jókarban levő önmelegítő fürdőkád. Gömbös Gyula-ut 24/a. sz. 1—2

Kiadó, vagy átadó jömenetelő fűszerüzlet. Mussolini-ut 31.

Olcsó és szép nyomtatványok a Gaál Sándor könyv-nyomdájában készülnek

**FERENCJÓZSEF
KESERŰVÍZ**